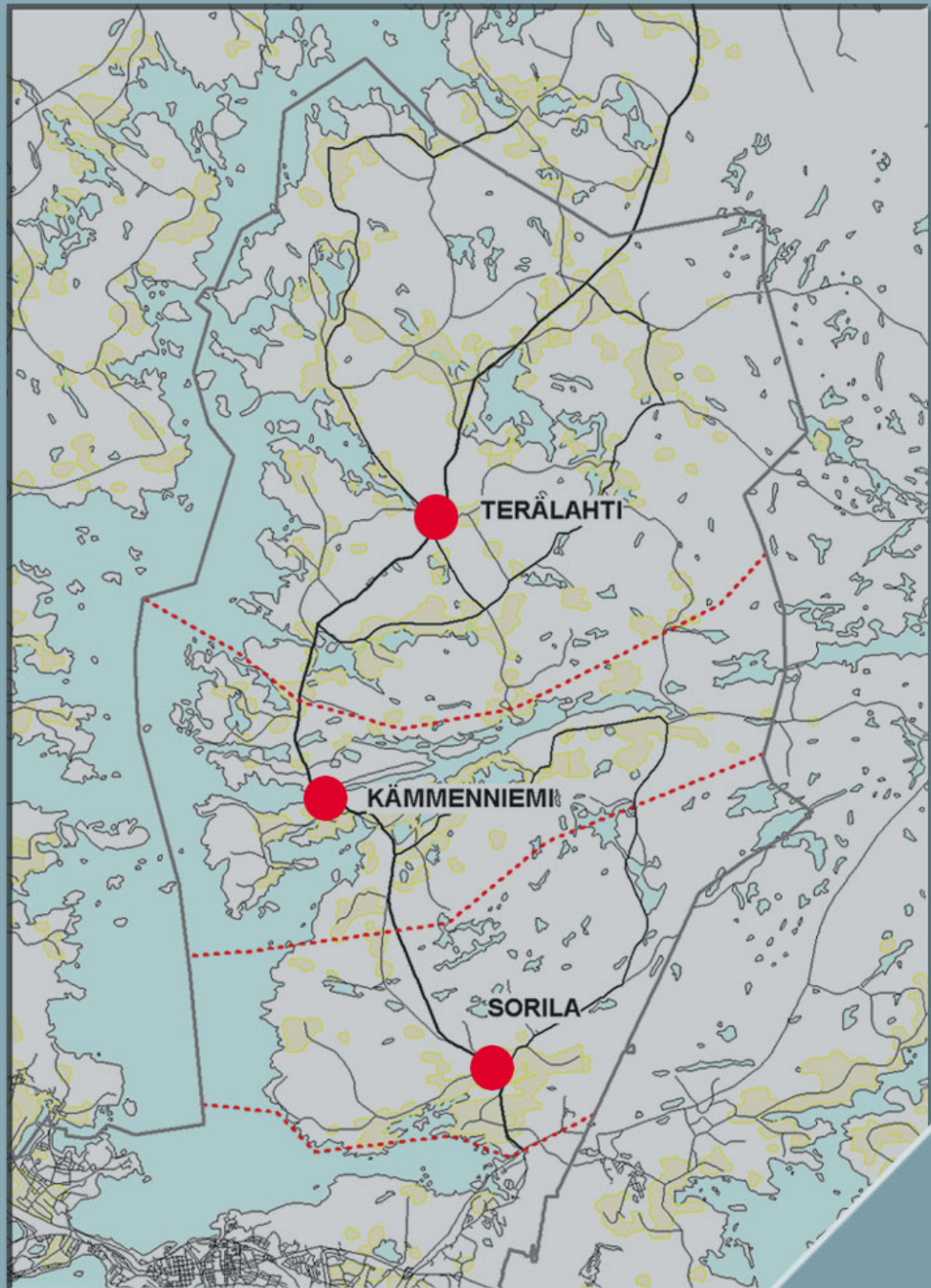

AITOLAHTI-TEISKO-STRATEGIA

Kyläläisten näkökulma
Aitolahti-Teisko-alueen tulevaisuudesta

Tampere

2001

Aitolahti-Teisko-strategia

Kyläläisten näkökulma Aitolahti-Teisko-alueen tulevaisuudesta

1. Suunnitteluprosessi

- 1.1. Johdanto
- 1.2. Kyläsuunnitelmat
- 1.3. Viranhaltijoiden haastattelut
- 1.4. Kylien edustajien kokoontumiset
- 1.5. Hallinnon ja kylien välisen yhteissuunnittelun jatkuminen

2. Strategiaperusta

- 2.1. Aitolahti-Teiskon tulevaisuuden visio
- 2.2. Kriittiset menestystekijät

3. Strategia toimialoittain

- 3.1. Väestö ja asuminen
- 3.2. Elinkeinotoiminta
- 3.3. Palvelut
- 3.4. Yhdyskuntatekniikka
- 3.5. Ympäristö ja maisema
- 3.6. Kylätoiminta ja yhteistyö kaupungin kanssa

Liitteet

- Liite 1. Yhteenvedo viranhaltijoiden haastatteluista
- Liite 2. Yhteenvedo kyläsuunnitelmista

1. Suunnitteluprosessi

1.1. Johdanto

Aitolahti-Teiskon alueella käynnistettiin vuonna 1997 SILTA-yhteissuunnitteluhanke, joka sai rahoitusta mm. EU:n LIFE-ohjelmasta. Hankkeen tavoitteena oli löytää kestäviä ratkaisuja alueen kehittämiseksi ja kaavoittamiseksi. Asukkaiden ottaminen entistä tiiviimmin mukaan suunnitteluun oli eräs hankkeen keskeisistä tavoitteista. Tavoitteen toteuttamiseksi perustettiin alueen kylien ja kylätoimikuntien edustajista koottu asukasryhmä, joka osallistui yhteissuunnitteluun viranomaisten kanssa.

Kaksi ja puoli vuotta kestäneen SILTA-hankkeen jälkeen vuoden 2000 toukuussa pidetyssä asukastilaisuudessa tuli esille aitolahtelaisten ja teiskolaisten mahdollisuus osallistua Tampereen kaupungin strategiatyöhön. Vuoden 2000 lokakuussa pidetyssä tilaisuudessa kaikki SILTA-hankkeeseen osallistuneet kylätoimikunnat pohtivat osallistumistaan strategiatyöhön ja kyläsuunnitelmien laatimiseen.

Vuoden 2001 tammikuussa Tampereen kaupunginhallitus myönsi Aitolahti-Teisko alueen kehittämiseen 200 000 markan suuruisen määrärahan vuodelle 2001 käytettäväksi kyläsuunnitelmien laatimiseen (50 000 mk), Aitolahti-Teisko-strategian kokoamistyöhön (50 000 mk) ja Aitolahti-Teiskon alueen vesihuollon yleissuunnitelman laatimiseen.

Strategian kokoajaksi valittiin vuoden 2001 kesäkuussa Eija Lahtinen Bircaterra ky:stä. Konsultti on haastatellut kaupungin viranhaltijoita, koonnut yhteenvedon kyläsuunnitelmista, vetänyt kylien edustajien suunnittelukokoukset ja kirjoittanut Aitolahti-Teisko-strategian suunnittelukokousten tuottaman materiaalin pohjalta.

Aitolahti-Teisko-strategiatyötä ovat valvoneet ja johtaneet apulaiskaupunginjohtaja ja Aitolahti-Teisko-asiamies Esa Kotilahti ja arkkitehti Pekka Harstila kaavoitusyksiköstä.

Aitolahti-Teisko-strategiatyö alkoi kyläsuunnitelmien laatimisella tammiheinäkuun aikana. Kesä-elokuun aikana tehtiin viranhaltijahaastattelut ja elokuussa kylien edustajien suunnittelukokouksissa työstettiin strategia-asioita. Strategia viimeisteltiin elo-syyskuun vaihteessa, jonka jälkeen strategia luovutettiin Tampereen kaupungin käyttöön hyödynnettäväksi Tampereen strategiatyössä.

1.2. Kyläsuunnitelmat

Aitolahti-Teisko-strategiatyö käynnistyi tammikuussa 2001 kyläsuunnitelmien tekemisellä. Aitolahden ja Teiskon kylien kylätoimikunnat tai -yhdistykset tai vastaavat yhdistykset tekivät kylilleen kyläsuunnitelmat pääasiassa omin voimin. Kyläsuunnitelmat sisälsivät kyläläisille ja joissakin kylissä myös kesäasukkaille tehdyt kyselyt, joiden pohjalta kyläsuunnitelmat laadittiin. Muutamat kylät käyttivät työskentelyssä apunaan opiskelijoita

tai yhteisövalmentaja Eija Lahtisen asiantuntemusta. Kaupunki antoi kyläsuunnitelmien tekoon jokaiselle kylälle 4 000 mk avustuksen. Kyläsuunnitelmat valmistuivat heinäkuussa 2001.

1.3. Viranhaltijoiden haastattelut

Kesä-elokuun aikana tehtiin kaupungin johtaville viranhaltijoille haastattelut, joilla kerättiin tietoa hallinnon näkemyksestä Aitolahti-Teisko-alueen tulevaisuudesta. Haastatteluun osallistui 13 viranhaltijaa hallinnon eri toimialueilta. Eri toimialueiden edustus oli kattava paitsi elinkeinotoimen osalta, jossa oli menossa elinkeinojohtajan valintaprosessi haastatteluajankohtana. Ehdotuksen haastateltavista tekivät apulaiskaupunginjohtaja Esa Kotilahti ja arkkitehti Pekka Harstila. (Liite 1).

1.4. Kylien edustajien kokoontumiset

Elokuussa pidettiin kolmena iltana (7., 14. ja 21.8.) suunnittelukokoukset kylien edustajien kanssa. Kokouksissa käsiteltiin yhteenvetoja kyläsuunnitelmista ja viranhaltijoiden haastatteluista. Näiden materiaalien pohjalta kylien edustajat hahmottelivat Aitolahti-Teiskon tulevaisuutta. Jokaisen kokouksen jälkeen konsultti teki ryhmätöistä yhteenvetoon, jonka pohjalta seuraavan kerran työtä jatkettiin. Viimeisen kokoontumisen jälkeen puhtaaksikirjoitettu strategiapaperi lähetettiin kylien edustajille tarkistettavaksi ennen työn luovuttamista apulaiskaupunginjohtaja Esa Kotilahdelle.

Työskentelyyn osallistui joka kylältä kaksi kylän valitsemaa edustajaa. Joiltakin kyliltä koko työskentelyssä oli mukana neljä eri henkilöä. Kokouksiin osallistui 22-25 henkilöä / kokous ja yhteensä osallistujia oli 39 henkilöä 11 kylältä. Lisäksi toiseen kokoukseen osallistui eTeiskon asiantuntijana Kari Kylkilähti.

1.5. Hallinnon ja kylien välisen yhteissuunnittelun jatkuminen

SILTA-hankkeesta käynnistynyt Aitolahti-Teisko-kyläverkko toimi hyvin ja kylien edustajat pitivät tärkeänä vakiinnuttaa kyläverkon toiminta osaksi asukaslähtöistä yhteissuunnittelukäytäntöä. Kylien edustajien mielestä kyläverkoston toimintaa ei saa ajaa alas, vaan jatkuvasti pitää olla yhteistyötä kaupungin kanssa. Yhteistyöksi ei riitä kerran vuodessa pidettävä kaupungin ja kylien edustajien kokoontuminen, vaan toimintaa tulee olla jatkuvasti erilaisten asioiden ja hankkeiden yhteydessä.

Päävastuu toiminnan kehittämisestä on apulaiskaupunginjohtajatasoisella Aitolahti-Teisko-asiamiehellä, jonka apuna toimii Aitolahti-Teisko-koordinaattori. Kaupungin hallinnossa tulee olla joka hallinnonalalla rohkea ja innostunut viranhaltija, joka vie asukaslähtöistä yhteissuunnittelua omalla sektorillaan eteenpäin. Kerran vuodessa tulee olla Aitolahti-Teisko-kyläfoorumi, johon osallistuvat kylien edustajat ja kaupungin toimialajohtajat sekä Aitolahti-Teisko-

asiamies ja Aitolahti-Teisko-koordinaattori.

Kaupungilla on vastuu asukaslähtöisen yhteissuunnittelukäytännön kehittämisestä Aitolahti-Teisko-alueella. Kylät osallistuvat toimintaan valitsemalla Aitolahti-Teisko-kyläverkon puheenjohtajakylän vuosittain EU:n liittovaltiopuheenjohtajuusmallin mukaisesti vuodeksi kerrallaan. Puheenjohtajakylä valitsee Aitolahti-Teisko-kyläverkon puheenjohtajan, jonka johdolla pidetään vuosittainen Aitolahti-Teisko-kyläfoorumin kokous, jossa käsitellään Aitolahti-Teiskon asioita ja arvioidaan Aitolahti-Teisko-strategian toteutumista.

Asukaslähtöisellä yhteissuunnittelulla saadaan aikaiseksi Aitolahti-Teiskon alueelle asukkaiden tarpeista ja osallistumisesta lähtevät hyvän elämän palvelut sekä omaehtoiseen kehittämistyöhön kykenevä kyläyhteisöjen verkosto. Yhteistyötaitojen ja –menetelmien kehittyessä on mahdollista löytää sekä kyliä että kaupunkia tyydyttäviä ratkaisuja entistä joustavammin ja entistä paremmissa yhteistyöhengessä sekä entistä paremmin vakaan talouden ehtoja noudattaen.

2. Strategiaperusta

2.1. Aitolahti-Teiskon tulevaisuuden visio

Jos Aitolahti ja Teisko kehittyvät asukkaiden toivomalla tavalla, niin tulevaisuudessa Aitolahti ja Teisko voivat olla seuraavanlainen alue:

- Aitolahti-Teisko on Tampereella maaseutumaisen asumisvaihtoehdon tarjoava alue.
- Aitolahti-Teisko on kehittyvän vapaa-ajanasumisen ja –toimintojen alue.
- Aitolahti-Teiskossa kyläläiset tekevät omaehtoista kehittämistyötä kyliensä hyväksi yhteistyössä kaupungin hallinnon ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.
- Aitolahti-Teiskossa arvostetaan ja kehitetään omia perinteitä ja kulttuuria.
- Aitolahti-Teiskossa asutus ja palvelut tukeutuvat kyläyhteisöllisyyteen.
- Aitolahti-Teiskossa on maatalo-, kulttuuri-, laiva-, luonto- ja elämysmatkailun yritysverkosto.
- Aitolahti-Teiskossa on kanta-, uus- ja kesäasukkaiden ystävällinen ja suvaitsevainen kyläverkosto, johon on helppo liittyä mukaan.
- Aitolahti-Teisko on maa- ja metsätalouden lisäksi kasvavan ja monipuolistuvan pienyrittäjyyden alue.
- Aitolahti-Teisko on maaseutuasumiseen sekä kaupungin ja maaseudun väliseen vuorovaikutukseen liittyvien uusien ratkaisujen kokeilualue.
- Aitolahti-Teisko on osa eTampereen kehittämistyötä.
- Aitolahti-Teiskon kehittämisessä noudatetaan kestävän kehityksen periaatteita.

2.2. Kriittiset menestystekijät

- Maaseutumaisuutta toteuttavat kyläkaavat ja maisemasuunnitelmat.
- Vapaa-ajanasumisen ja –toimintojen kehittäminen.
- Kolmen palvelukeskuksen, Terälahden, Kämmenniemen ja Nurmi-Sorilan, palveluiden kehittäminen.
- Joukkoliikenteen tasataksapolitiikka.
- Toimivat, edulliset ja ekologiset vesi- ja viemäri ratkaisut.
- Laivamatkailun infrastruktuurin rakentaminen.
- Rääätälöidyt uudet palveluratkaisut kylä- ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.
- eAitolahti-Teiskon kokeilut ja hyvien käytäntöjen toteutus.
- Omaehtoisuutta, yhteissuunnittelua ja moniarvoisuutta toteuttavan kylätoiminnan kehittäminen.
- Aitolahti-Teisko-asiamies ja –koordinaattori sekä Aitolahti-Teisko-kyläverkko ja kylien kokoontumistilat.

3. Strategia toimialoittain

3.1. Väestö ja asuminen

Tavoitteet

- Väestömäärä tulee kasvamaan nykyisiä ennusteita enemmän.
- Väestön ikärakenne nuortuu uusien lapsiperheiden muuttaessa alueelle.
- Kesäasukkailla on mahdollisuus muuttaa kesäasunto vakituiseksi asunnoksi, jos asunnon kunto, varustetaso, tieyhteydet ja sijainti ovat vakituiseen asumiseen sopivat.
- Aitolahti-Teiskon alueelle rakennetaan maaseutumaisesti ja muita kaupungin pientaloalueita väljemmin.
- Terälahdessa, Kämmenniemessä ja Nurmi-Sorilassa asutus on muita kyliä tiiviimpää ja Nurmi-Sorilassa asutus on alueen tehokkainta, mutta silti asutus pysyy luonteeltaan maaseutumaisena.
- Kylillä uutta asutusta ohjataan kyläkeskuksiin, mutta sallitaan myös rakentaminen kyläkeskusten ulkopuolelle.
- Kylille tehdään ja päivitetään maanomistajien, kyläyhteisön ja kaupungin yhteissuunnitteluna kyläkaavat, joilla ohjataan uutta asutusta ja muuta rakentamista kylämaisemaan ja maanomistusoloihin sopivaksi.

- Aitolahti-Teisko-alueen myytävät tontit kerätään yhdeksi tiedostoksi ja markkinoidaan aktiivisesti uusille asukkaille.
- Poikkeuslupa-asioissa kaupungin hallinto opastaa ja neuvoo luvanhakijoita sekä neuvottelee valtion viranomaisten kanssa Aitolahti-Teisko-alueen poikkeuslupa-asioista.
- Suunnittelutarvealueilla toteutetaan mahdollisimman nopeasti kaavoitus ja infrastruktuuri.
- Uuden asutuksen sijoittumisen ohjauksessa noudatetaan kestävän kehityksen ja perinteisen rakentamisen periaatteita minimoimalla yksityisautoilun tarvetta ja rakennusten lämmityskuluja sekä välttämällä herkille luonnonpaikoille rakentamista.

Toimenpiteet

Kaupunki	Kylät
<ul style="list-style-type: none"> •Kaavoittaa maaseutumaisesti ja väljästi. •Huolehtii kaavoituksen yhteissuunnitteluprosesseista. •Ylläpitää Terälahden, Kämnniemien ja Nurmi-Sorilan kaupungin omistamien maiden tontti-tarjontaa. •Antaa tietoa yksityisten maanomistajien omistamista tonteista (tai maanmyyntihalukkuudesta) vaihtoehtona omakotitonttia Tampereelta kysyville rakentajille, esim. yhteystiedot maanomistajista tai kylien ”tonttipäälliköistä”. •Ylläpitää Aitolahti-Teisko-kotisivuilla luetteloa kaupungin omistamista tonteista. •Helpottaa kesäasunnon muuttamista vakiasunnoksi –käytäntöä. •Hoitaa poikkeuslupakäytännön asiakasystävällisesti ja yhteistyössä valtion viranomaisten kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> •Huolehtivat maanomistajien ja kyläyhteisön yhteistyöstä kyläkaavan laadinnassa ja myytävien tonttien kartoittamisessa. •Markkinoivat kylänsä tontteja tekemällä tonttiluettelot ja valitsemalla ”tonttipäälliköt” kylittäin. •Ottavat vastaan uudet asukkaat tervetulleina kyläyhteisöön.

Arviointikriteerit

- Muutokset väestötilastoissa.
- Laadittujen ja uudistettujen kyläkaavojen määrät.
- Kaavoitukseen osallistuneet yhteisö- ja henkilömäärät.
- Myytävien ja myytyjen tonttien määrät.
- Ajantasalla olevien yleiskaava- ja poikkeusluparakennuspaikkojen määrät ja kylittäiset yhteyshenkilötiedot ("tonttipäälliköt").
- Myönnettyjen ja evättyjen poikkeuslupien määrät.
- Vakiasunnoiksi muutettujen kesäasuntojen määrä.
- Poikkeuslupaa hakeneiden asiakaspalautteet.
- Uusien asukkaiden kokemukset kyläyhteisöstä ja maalla asumisesta.

3.2. Elinkeinotoiminta

Tavoitteet

- Aitolahti-Teiskon työpaikkojen ja yritysten määrä kasvaa.
- Aitolahti-Teiskon yritysten palveluita markkinoidaan alueen asukkaille.
- Maatalous erikoistuu ja tehostuu.
- Metsätalous jatkuu nykyisessä laajuudessaan.
- Suoramyynti ja lähiruokaperiaate toimivat.
- Matkailualan pienyrityksiä tulee lisää ja yrittäjät verkostoituvat entistä enemmän.
- Uusia matkailualan tuotteita ja palveluita kehitetään.
- Laivaliikenne ja vuonoristeilyt kehittyvät uusien yhteisille maille rakennettujen laituriin myötä.
- Taide- ja käsityöammattilaisille järjestetään työtiloja kylien yhteisistä tiloista.
- Rakennustoiminta palvelee uusia rakentajia ja asuntojen korjaajia.
- Alihankintaan ja jalostukseen liittyvää pienyritystoimintaa on kylillä yrittäjän pihapiirissä sijaitsevilla rakennuksilla.
- Etätö ja tietotekniikkaan liittyvä työ ja yrityksen lisääntyvät.
- Maisansalo, Murikka ja Kaanaan moottori- ja ilmailukeskus kehittyvät ja tarjoavat uusia työmahdollisuuksia.
- Kaupunki hankkii ostopalveluita alueen yrittäjiltä.
- Terälahden, Kämmenniemen ja Nurmi-Sorilan palvelutyöpaikat lisääntyvät.
- Melua, pölyä, hajua ja liikennettä aiheuttava elinkeinotoiminta sijoitetaan asutuksesta erilleen teollisuusalueille.

Toimenpiteet

Kaupunki	Kylät
<ul style="list-style-type: none"> •Elinkeino toimistossa on henkilö, joka koordinoi maaseudun pienyritystoiminnan kehittämistä. •Kaavoituksella varataan tiloja yritystoiminnalle ja palveluille alueen keskustaajamiin ja kyläalueille. •Infrastruktuuri pidetään yritystoimintaa edistävässä kunnossa. •Yhteisille maille rakennetaan laivalaitureita. •Tuetaan Aitolahti-Teisko-yritysesitteen tekoa ja ajantasalla pitämistä sekä jakelua. •Aktivoidaan alueelle yritystoimintaa kehittäviä hankkeita. •Etsitään aktiivisesti yhteistyökumppaneita Maisansalon kehittämiseksi. •Aktivoidaan uusia ostopalveluyrityksiä tarjoamaan palveluita kaupungille. •Häiritsevä teollisuus ohjataan kaavoituksella teollisuusalueille. 	<ul style="list-style-type: none"> •Aktivoivat kylänsä yrittäjiä mukaan Aitolahti-Teisko-yritysesitteeseen. •Tiedottavat yritysmahdollisuuksista ja –tarpeista kyläläisille ja kaupungin elinkeino toimistolle. •Ovat aktiivisia entisten kyläkoulujen käyttämisessä yhdistettyinä taide- ja käsityötiloina sekä kyläläisten kokoontumistiloina.

Arviointikriteerit

- Yritysten määrä.
- Työpaikkojen määrä.
- Muualla työssäkäyvien suhteellinen määrä.
- Matkailualan verkostojen määrä.
- Yhteisillä mailla olevien laivalaiturien määrät.
- Suoramyyntin ja lähiruuan myynti- ja käyttöpaikkojen määrät.
- Kaupungin ostopalvelusopimusyritysten määrä.
- Yrityshankkeiden määrä.
- Yritystoiminnan haitoista tulleiden valitusten määrä.

3.3. Palvelut

Tavoitteet

- Aitolahti-Teiskon peruspalvelut keskitetään Terälahteen, Kämmenniemeen ja Nurmi-Sorilaan.
- Kaikilta kyliltä järjestetään kohtuulliset julkisen liikenteen yhteydet alueen palvelutaajamiin ja kaupungin keskustaan.
- Julkisen liikenteen tasataksa pidetään voimassa.
- Lasten koulukuljetuksien matka-ajat minimoidaan ja reitit suunnitellaan lapsiystävällisesti luopumalla tiukoista välimatkojen raja-arvoista.
- Vanhusten hoivapalvelu- ja palveluasuntotaloja perustetaan Terälahteen, Kämmenniemeen ja Nurmi-Sorilaan.
- Alueen julkiset palvelut räätälöidään paikallisiin oloihin sopiviksi ja ostetaan palveluita paikallisilta yrittäjiltä ja tehdään yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa.
- Kaikille kylille järjestetään harrastus- ja kokoontumistilat.
- Nykyisen kouluverkon tiloja käytetään aktiivisesti harrastus- ja kurssitiloina.
- Terälahteen, Kämmenniemeen ja Nurmi-Sorilaan järjestetään ilmaiset nettiyhteydät asukkaiden käyttöön.
- Aitolahti-Teiskon palveluista kootaan kirjanen, joka jaetaan joka talouteen.
- Uusista palveluista tiedotetaan aktiivisesti niiden käyttäjäryhmille ja opastetaan palvelun käytössä.
- Aitolahti-Teiskon alueella kokeillaan verkon käyttöä palveluiden järjestämisessä.
- Kestävän kehityksen periaatteita toteutetaan hyvällä julkisella liikenteellä, palveluiden tuottamisella paikallisesti ja verkkopohjaisilla palveluilla.

Toimenpiteet

Kaupunki	Kylät
<ul style="list-style-type: none"> •Varaa kaavoituksessa tiloja palveluille. •Toteuttaa julkiset palvelut tarpeiden mukaisesti. •Tukee tasataksan toteutumista Aitolahti-Teiskon alueella. •Suunnittelee ja toteuttaa yhdessä kyläläisten kanssa Aitolahti-Teiskon palveluita. •On yhteissuunnitteluprosessien koollekutsuja ja ylläpitäjä. •Huolehtii, että joka kylällä säilyy kokoontumistila kyläläisten käytössä kohtuullisin kustannuksin. •Tukee harrastustilojen ja –paikkojen rakentamista talkoilla kylille. •Järjestää kouluihin ja kirjastoihin ja muihin kaupungin tiloihin asiakaskäyttöön ilmaiset nettiyhteydet. •Kokoaa Aitolahti-Teisko-palvelukirjasen ja jakaa sen joka talouteen. •Panostaa uusien palveluiden tiedottamiseen ja käytön opastamiseen. •Käynnistää kokeiluprojektin verkkopohjaisista palveluista. 	<ul style="list-style-type: none"> •Seuraavat aktiivisesti oman kylänsä palvelutarpeiden muutoksia ja tiedottavat niistä kaupungin hallinnolle. •Osallistuvat kaupungin hallinnon kanssa palveluiden yhteissuunnitteluun. •Aktivoivat paikallisia yrittäjiä ja kolmannen sektorin toimijoita tuottamaan ostopalveluita. •Rakentavat ja ylläpitävät talkoilla ja kaupungin avustuksilla kylien ulkoiluväyliä, urheilukenttiä ja uimarantoja. •Opastavat uusia muuttajia maaseutuelämän palvelutodellisuuteen jo muuttotilanteessa.

Arviointikriteerit

- Palvelutarjonnan laajuus ja laatu.
- Palveluiden sijainti.
- Tasataksan jatkuvuus.
- Koulukuljetuksien valitukset.
- Vanhusten palveluasuntojen ja hoivapaikkojen määrä ja laatu.
- Ostopalvelusopimusten määrä.
- Harrastus- ja kokoontumistilojen määrä ja sijainti.
- Ilmaiset nettikoneiden määrä ja sijainti sekä käyttöajat.
- Palvelukirjasen vuosittainen jakelu.
- Tiedotus- ja opastusmateriaali ja -tilaisuudet.
- Palveluiden verkkosovellutukset.

3.4. Yhdyskuntatekniikka

Tavoitteet

- Terälahdessa, Kämmenniemessä ja Nurmi-Sorilassa on pääosin kaupungin järjestämä vesi- ja viemäriverkosto.
- Kämmenniemen jätevedet johdetaan kantakaupungin puhdistamolle.
- Muilla kylillä vesi- ja viemäriasiat on järjestetty osuuskuntina tai talokohtaisesti.
- Jätehuollossa noudatetaan kierrätystä ja biojätteiden paikallista kompostointia.
- Jätehuoltopisteet pidetään siisteinä ja ne maisemoidaan.
- Rautaromu ja ongelmajätteet kerätään säännöllisesti.
- Sähkö- ja puhelinyhteydet toimivat luotettavasti ja pääasiassa kaapeloituina maahan.
- Tietoliikenneyhteydet ovat nykyaikaiset ja edulliset.
- Alueen päätiet ovat päällystettyjä ja valaistuja.
- Yksityisteiden ylläpitoa tuetaan.
- Keskeisille joukkoliikenteen pysäkkien lähialueille tehdään pysäköitipaikkoja palvelubusseilla ja yksityisautoilla tapahtuvaa syöttöliikennettä varten.
- Vilkkaasti liikennöidyille pääteille tehdään kevyen liikenteen väylät.
- Aitolahti-Teiskon liittymää Jyväskylä-Tampere-tielle parannetaan.
- Kyläteille tehdään kevyen liikenteen väyliä kaupungin, valtion ja kyläläisten yhteistyönä.
- Alueen yhdyskuntatekniikkaa rakennetaan kestävän kehityksen mukaisesti.

Toimenpiteet

Kaupunki	Kylät
<ul style="list-style-type: none"> •Rakentaa pääosin Terälahden, Kämenniemen ja Nurmi-Sorilan vesi- ja viemäriverkoston. •Neuvoo ja opastaa sekä tukee vesi- ja viemäriolosuuskuntia sekä talokoh- taisia ratkaisuja. •Opastaa ja neuvoo yhteistyössä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanssa kierrätys- ja kompostointiasioissa. •Tukee yhteistyössä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanssa jätepisteiden siisteyttä ja maisemointia •Järjestää yhteistyössä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanssa rautaromu- ja ongelmajätekeräykset. •Huolehtii toimivien ja edullisten sähkö-, puhelin- ja tietoliikenneyhteyksistä. •Huolehtii ja tukee yhteistyössä Hämeen tiepiirin kanssa turvallisen ja hyvän tiestön ja kevyen liikenteen väylien ja pysäköintipaikkojen kun- nossapitoa ja rakentamista. 	<ul style="list-style-type: none"> •Aktivoivat asukkaita vesi- ja viemäriolosuuskuntien jäseniksi. •Aktivoivat asukkaita kierrätykseen ja kompostointiin. •Tiedottavat ja aktivoivat asukkaita osallistumaan jätekeräyksiin. •Huolehtivat yhteistyössä tienhoito- kuntien kanssa yksityisteiden hyvästä kunnosta. •Osallistuvat kevyen liikenteen väylien rakentamiseen kyläteillää.

Arviointikriteerit

- Vesi- ja viemäriverkoston rakentaminen.
- Vesi- ja viemäriolosuuskuntien määrä ja jäsenet.
- Jättemäärät.
- Jätepisteiden siisteys ja maisemointi.
- Sähkö- ja puhelinyhteyksien häiriöt.
- Tietoliikenteen nykyaikaisuus ja taksat.
- Tieverkoston kunto ja turvallisuus.
- Kevyen liikenteen väylästä.
- Pysäköintipaikat.

3.5. Ympäristö ja maisema

Tavoitteet

- Säilytetään maalaismaiseman ominaispiirteet.
- Ohjataan kyläkaavoilla ja maisemasuunnitelmilla uutta rakentamista ja vanhan korjaamista maisemaan sopivaksi.
- Estetään vesialueiden pilaantuminen ja kunnostetaan huonokuntoisia vesistöjä.
- Tehostetaan kaupungin omistamien virkistys- ja luontoalueiden käyttöä.
- Järjestetään kaikille kylille uimarannat.
- Kehitetään ympäristö- ja maisema-asioita yhteistyössä kaupungin hallinnon, maanomistajien ja kyläyhteisöjen kanssa.
- Siistitään ja yhtenäistetään maisemassa näkyvät rakenteet (postilaatikot, jättepisteet, maitolaiturit yms).
- Pidetään yhteiset alueet siisteinä.

Toimenpiteet

Kaupunki	Kylät
<ul style="list-style-type: none"> •Huomioi kaavoituksessa maiseman ominaispiirteet. •Tukee pusikoiden raivausta, esim. palkkaamalla työllistettäviä tai kolmannen sektorin toimijoita raivaustyöhön. •Ohjaa ja neuvoo vesialueiden kunnostusta ja suojelua. •Rakentaa ja huoltaa säännöllisesti yhteistyössä kylien kanssa virkistys- ja luontoalueille opasteet, polkuverkostot ja muut rakenteet sekä tiedottaa alueiden käyttömahdollisuuksista. •Varaa ranta-alueita kaikilta kyliltä yleisiä uimarantoja varten. •Huolehtii ympäristö- ja maisema-asioden suunnitteluprosessien läpiviennistä yhteissuunnitteluhengessä maanomistajien ja kyläyhteisöjen kanssa. •Aktivoi kyliä maisemanhoidossa ja huolehtii myös omista maisemassa olevista rakenteistaan. 	<ul style="list-style-type: none"> •Ovat aktiivisia kyläkaavojen ja maisemasuunnitelmien laadinnassa omalle kylälleen. •Aktivoivat asukkaita osallistumaan kaavoitus- ja ympäristö- sekä maisema-asioden käsittelyyn yhteissuunnitteluprosesseissa. •Osallistuvat kylien uimarantojen ylläpitoon. •Aktivoivat asukkaita osallistumaan vesistöjen suojeluun ja kunnostukseen. •Toteuttavat pusikoiden raivaustalkoita ja maisematalkoita.

Arviointikriteerit

- Maiseman ominaispiirteiden säilyminen.
- Kyläkaavojen ja maisemasuunnitelmien määrä.
- Vesistöjen tila.
- Vesistöjen kunnostushankkeet.
- Yhteissuunnitteluhankkeet.
- Maisemakohteiden kunnostukset.
- Palkatut maisemanhoitajat.
- Maiseman siisteys.
- Virkistys- ja luontoalueiden siisteys ja kunto.
- Kylien uintimahdollisuudet ja uimarantojen kunto.

3.6. Kylätoiminta ja yhteistyö kaupungin kanssa

Tavoitteet

- Luodaan vireällä kylätoiminnalla kylille viihtyisät, virikkeelliset ja turvalliset sekä omaa identtiteettiä tukevat asuinympäristöt.
- Aikaansaadaan kylätoiminnan avulla paikallista omaehtoista kehittämistyöstä oman kylän ja koko Aitolahti-Teiskon hyväksi.
- Kylien ja kaupungin välistä yhteistyösuhdetta kehitetään yhteissuunnittelun ja vuorovaikutteisuuden sekä osallistumisen avulla.
- Tiedonkulkua kaupungin hallinnon ja kylien välillä sekä kylien sisällä parannetaan.
- Vuorovaikutteisuutta lisätään verkon välityksellä osana eTamperetta tai eAitolahti-Teiskoa.
- Kaupungin hallinto ja asukkaat opettelevat yhteissuunnittelua tukevia vuorovaikutustaitoja ja -menetelmiä.
- Kaupungin hallinnossa on apulaiskaupunginjohtajatasoinen Aitolahti-Teisko-asiamies ja hänen apunaan Aitolahti-Teisko-asioiden koordinaattori.
- Kehitetään ja ylläpidetään syntynyttä Aitolahti-Teisko-kyläverkkoa.
- Kehitetään kyläsuunnittelukäytäntöä sekä kylillä että kaupungin hallinnossa.
- Järjestetään kaikille kylille edulliset kokoontumistilat kylä- ja yhdistystoimintoja varten.

Toimenpiteet

Kaupunki	Kylät
<ul style="list-style-type: none"> •Tuottaa tilastotietoa kylätoimintaan perustuvalla aluejaolla. •Jalkauttaa eri hallinnonalan edustajat kentälle opettelemaan yhteissuunnittelu- ja kyläsuunnittelukäytäntöjä. •Vastaa yhteissuunnitteluprosessien toteuttamisesta ja kehittämisestä eri hallinnonaloilla. •Tekee verkkopohjaisen tiedotuskanavan kylätoimintaa varten. •Kaupunki tukee kylätoimintaa rahallisesti, tiedollisesti, tiloin ja tarvikkein. •Varaa resurssit ja toimintaedellytykset Aitolahti-Teisko-asiamiestä ja –koordinaattoria varten. •Tekee aktiivista yhteistyötä Aitolahti-Teisko-kyläverkon ja -kyläfoorumin kanssa. •Kaupungin kiinteistötoimi laatii kylätoimintaa varten varattavista koontumistiloista vuokrasopimukset, jotka takaavat edulliset ja pysyvät tilat, esim. entisiltä kyläkouluilta, kaikille tiloja tarvitseville kylille. 	<ul style="list-style-type: none"> •Aktivoivat vaki- ja kesäasukkaita avoimeen ja moniarvoiseen kylätoimintaan. •Järjestävät talkoita kylien kehittämiseksi ja kylätoiminnan ylläpitämiseksi. •Organisoivat kylätoimintaansa eri vastuuhenkilöille ja työryhmille, jotka tekevät yhteistyötä kaupungin viranhaltijoiden ja Aitolahti-Teisko-kylien kanssa. •Valitsevat vuosittain Aitolahti-Teisko-kyläverkoston puheenjohtajakylän, jonka vastuulla on valmistella ja järjestää vuosittain Aitolahti-Teiskokyläfoorumi, jossa tarkastellaan Aitolahti-Teisko-strategian toteutumista yhdessä kylien ja kaupungin eri hallintokuntien edustajien kanssa ja suunnitellaan uusia toimenpiteitä. •Osallistuvat kaupungin järjestämiin yhteissuunnitteluprosesseihin. •Kehittävät omia yhteissuunnittelu- ja vuorovaikutustaitojaan. •Huolehtivat tiedottamisesta kylän sisällä ja kylän ulkopuolelle. •Vievät tiedottamistaan ja kylän markkinointia verkkoon. •Sisällyttävät kyläsuunnittelukäytännön osaksi normaalia kylätoimintaa.

Arviointikriteerit

- Toimivien kyläyhdistysten tai vastaavien yhdistysten määrä.
- Talkoo- ja hanketoiminnan laajuus, sisältö ja osallistujat.
- Vaki-, uus- ja kesäasukkaiden osallistuminen kylätoimintaan.
- Kylätoimikunnissa ja -yhdistyksissä toimivat työryhmät ja vastuuhenkilöt.
- Yhteydenotot kaupungin hallintoon.
- Kylätoiminnan määrärahat tiedotukseen, tiloihin ja tarvikkeisiin sekä hankkeisiin.
- Yhteissuunnittelun ja vuorovaikutuksen koulutustilaisuudet ja osallistujamäärät.
- Yhteissuunnitteluhankkeet eri hallinnonaloilla ja eri kylissä.
- Tiedottamistavat ja -määrä.
- Verkkosovellutukset.
- Hallinnon jalkautumistilaisuudet.
- Aitolahti-Teisko-asiamies ja –koordinaattorin toiminta.
- Aitolahti-Teisko-foorumin toiminta.
- Kyläsuunnitelmien päivitys, seuranta ja toteutus.
- Kylien kokoontumistilojen vuokrasopimukset.

Aitolahti-Teisko-strategia
Bircaterra ky
Eija Lahtinen

Liite 1

7.8.01

Yhteenveto viranhaltijoiden haastatteluista

Käytetyt tietolähteet

Haastatellut viranhaltijat kesä-elokuussa 2001

<i>Nimi</i>	<i>Asema</i>
Esko Haume	vesilaitoksen toimitusjohtaja
Reijo Hautala	apulaiskaupunginjohtaja
Vesa Kauppinen	apulaiskaupunginjohtaja
Esa Kotilahti	apulaiskaupunginjohtaja
Jyrki Laiho	kaavoitusjohtaja
Heikki Lehtinen	liikennelaitoksen toimitusjohtaja
Ulla Liljeström	yleissivistävän koulutuksen johtaja
Ilkka Ojala	tilakeskuksen johtaja
Matti Perämaa	kiinteistöjohtaja
Seppo Prunnila	suunnittelujohtaja, terveys- ja sosiaalitoimi
Jarmo Rantanen	kaupunginjohtaja
Ritva Salisma	hallintopäällikkö, sivistystoimi
Lassi Saressalo	kulttuuritoimenjohtaja

Aitolahti-Teiskon asema kaupungin hallinnossa

Kaupungin johtoryhmässä Aitolahti-Teisko-asiat ovat apulaiskaupunginjohtaja Esa Kotilahden vastuulla. Aitolahti-Teisko-asioiden yleiskoonti on Kotilahden vastuulla ja hän esittelee asioita johtoryhmässä. Aitolahti-Teisko-alue on haluttu käsitellä kaupungin hallinnossa erityisalueena, koska se poikkeaa muista kaupungin osa-alueista. Kotilahti on valittu Aitolahti-Teisko-asiameheksi, koska on ajateltu, että alueen tärkeimpiä kehittämissasioita ovat tiestö-, liikenne-, vesi- ja viemärointi- sekä kaavoitusasiat. Aitolahti-Teisko-asioita käsitellään säännöllisesti johtoryhmässä.

Tulevaisuuden Aitolahti-Teisko

-Oma erityinen alueensa, mutta osa Tamperetta. Käsiteltävä erilailla kuin muuta Tamperetta.

-Koko alue sisältää erilaisia alueita: Kämmenniemi ja kyläalueet, joiden kehitys on erilaista. Kämmenniemi on kasvualue ja Nurmi-Sorila tulee kasvamaan myöhemmin Vuoreksen jälkeen. Nurmi-Sorila tulee olemaan pientalovaltaista.

- Alue on kaksijakoinen: kaavoitetut alueet ja haja-asutus.
- Aitolahti-Teisko pysyy maatalousvaltaisena alueena.
- Alueelle tulee uusia kämmenniemiä.
- Vaihtoehto asumiselle.
- Kyläkaavoilla on varattu asuinpaikkoja kylille. Kaavoitus tulee laajenemaan.
- Seutusuunnittelu voisi ohjata asutuksen leviämistä. Oikeata haja-asutusta on myös oltava.
- Aitolahti erottuu Teiskosta kaupungin läheisenä pientaloalueena. Pitäisikö Aitolahti saada voimakkaamman kaavoituksen piiriin?
- Kolmen palvelukeskuksen alue: Terälahti, Kämmenniemi ja Nurmi-Sorila.
- Vetovoimaisia alueita ovat Kämmenniemi ja Terälahti. Terälhdessä voisi olla kaupungin tonttivarantoa. Nurmi-Sorila on poliittisesti arka alue. Aitolahti-Teisko-alueelle ei ole kovaa kysyntää juuri nyt. Rantojen käyttö on ongelma, koska rannat on rakennettu ja uudet asukkaat eivät pääse ranta-alueille liikkumaan. Esim. Kämmenniemessä oli rannat valmiiksi rakennettu ennen asutuksen varsinaista rakentamista. Alueen arvo olisi aivan toinen, jos rannat olisivat kaikkien asukkaiden käytössä.
- Erinomainen alue, jossa on maata siedettävän etäisyyden päässä. Tulee kehittymään Vuoreksen jälkeen.
- Säilytettävä maaseutumaisena ja rantaviivaa yhteisessä käytössä.
- Voi toimia kaupungin virkistysalueena.
- Keidas kaikille kaupunkilaisille. Säilytettävä maaseutumaisuus ja rauha.
- On kaupungin laajenemissuunta jossakin vaiheessa, jos Tampere pysyy voimakkaana keskuksena.
- Kaupungin maanomistusta lisättävä.
- Kaavoituksella poistettava epävarmuutta maiden käytöstä. Tarvitaan lisää kaavoitusresursseja.
- Kylätaajamien kehittäminen on järkevää. Kämmenniemessä voisi olla myös työpaikkoja.
- Aitolahti-Teisko on kaupungin voimavara sekä virkistysalueena että maaseutumaisena alueena.
- Tärkeätä pitää asuttuna.
- Koko alue kehittyy laadullisesti ja toisaalta alueella tapahtuu sisäisiä muutoksia. Kylien välisessä kehityksessä tulee tapahtumaan kipuja.
- Alue on nuoren väestön (lapsiperheiden) kasvusuunta ja terveys- ja sosiaalipalveluita joudutaan lisäämään. Alueella tulee olemaan hyvät koulutuspalvelut koulujen remontin jälkeen, mikä antaa mahdollisuuksia myös koulujen iltakäytölle harrastustoimintaan.
- Koulut ovat peruslähtökohta saada alueelle lapsiperheitä. Tulevat ikäluokat voisivat olla suurempia (noin 100 lasta /vuosi, nyt noin 60/v.). Väestöennuste ei lupaa kasvua.
- Rauhallinen ympäristö lapsille, ei ole huumehörhöjä koulujen ympäristössä

kuten keskustan alueella. Asukkaiden tuttuus luo hyvät puitteet kotien ja koulun yhteistyölle.

-Nousukausi on antanut uskoa koko alueen kehitykselle.

-Kesäasutuksen muuttuminen ympärivuotiseksi on uhka luonnonvesille. Umpikaivot ovat ongelma, kun niitä ei tyhjenetä tarpeeksi usein. Tarvitaan osuuskuntapohjaista yhteistoimintaa jätevesiasioissa.

Tulevaisuuden väestö ja asumismuodot

-Vanhaa asutusta, kulttuuri on vahvaa, jota liitos vahvisti. Joitakin negatiivisia asioita, mutta ne häviävät ajanoloon.

-Maaseutuväestö/maatalousväestö tulee vähenemään, ei-ammattiin liittyvää asumista tulevaisuudessa.

-Väestöpohjassa ei tapahdu yhtäkkistä muutosta. Väki ei vähene vaan kasvaa pikkuhiljaa.

-Tuleeko alueelle uutta väkeä vai ikääntykö väestö? Tuleeko alueesta kasvualuetta vai ei?

-Tilaa kasvaa.

-Ehkä entistä useammat ihmiset kiinnostuvat maaseutuasumisesta, jos talous mahdollistaa sen.

-Halutaan hillitä uusien taajamien syntymistä, poikkeuslupia ei tule helpolla.

-Kaupungin luonnolliset kasvusuunnat ovat etelä ja itä. Alueen vahvuus on, että se ei kasva voimakkaasti. Alue on löytämässä oman profiilinsa. Kylillä on aktiivisuutta. Voi kehittyä haja-asutusalueena ja kesämökkialueena. Kyläyhteisöjä on kehitettävä. Alueelta puuttuu vielä vetovoimainen veturi.

-Pienet kyläyhteisöt, joita lähellä on palveluita.

-Nurmi-Sorilasta tulee esikaupunkimainen ja asutuksen painopistealue, mutta pientalovaltaista. Kämmenniemi voi kasvaa hiukan suuremmaksi kuin muut taajamat. Kolmen tasoisia taajamia.

-Pääteiden varteen kaavoitusta ja sitä kautta riittävästi massaa joukkoliikenteelle. Kämmenniemeen ja Terälahteen kerrostaloja ja muualle rivitaloja, mikä tehostaisi kaavoitusta, palveluita, kunnallistekniikkaa yms.

-Kämmenniemi ja Nurmi-Sorila pysyvät pientalovaltaisina (rivitaloja). Haja-asutusalueelle kaavamuodossa pientaloja.

-Alueen asumista on vaikea ohjata.

-Pientalovaltaista, suunniteltua ja vihreää asutusta. Ei tiheää rakentamista. Kylien miljöitä ei saa pilata.

-Vapaa-ajanasutus tukee palveluita ja sivuelinkeinoja. Kesäasutus tulee vielä lisääntymään.

-Aitolahti ja Kämmenniemi ovat kaupunkimaista asutusta. Aidot teiskolaiset pysyvät omilla piireissään ja uudet omillaan. Alueelle syntyy asutusaarekkeita.

-Miksi haja-asutusalueelle ei saa rakentaa? Vanhat aitolahtelaiset voisivat muut-

taa takaisin omille perintömailleen.

-Laadullista kehitystä tapahtuu koko ajan.

-Heikkokuntoisia asuntoja on vielä.

-Asumisympäristössä on väljyyttä, luonnonläheisyyttä, kauneutta, turvallisuutta ja lapsilla on turvalliset koulumatkat.

-3-4 talon ryppäät, joilla on yhteinen, esim. osuuskuntapohjainen, vesi- ja viemäriverkosto. Taloryppäitä haja-asutusalueella. 3-4 talon ryppäissä tonttikoko voisi olla nykyistä pienempi, koska yhdessä talot voivat hoitaa jätevedet.

-Jos kesäasutus vakinaistuu, tulee ongelmia viemäriveresien ja terveys- ja sosiaali-palveluiden kanssa.

-Kesäasukkaat vahvuustekijä, mutta miten? Palvelujen käyttäjiä?

-Asuntojen varustetasoa tulee vielä nostaa ikääntyvän väestön osalta.

-Ennusteiden mukaan väestömäärä tulee pysymään lähes entisellään ja koulu-laisten määrä samoin.

-Maisansalon kehittämisen myötä Terälahti kehittyisi. Alueella on viemärintikapasiteettia kasvulle.

-Ranta-alueet säästetään yleiseen käyttöön kaupungin mailla.

-Kaupunki on varannut maata taajamista.

-Uusi asutus lähelle taajamia, ei hajalleen.

-Rantayleiskaavalla on määritelty rakentamista, ei joka paikkaan asutusta.

-Aitolahti kasvaa ja Sorila kilpailee Vuoreksen kanssa.

Tulevaisuuden elinkeinotoiminnot

-Elinkeinotoiminnan perusvire tulee olemaan sama kuin nyt.

-Maisansaloo on mahdollista kehittää, jos ideat ja pääomat yhdistyvät. Maisansalon kehittyminen mahdollistaisi erilaisen pienyritysjäyden (palvelut) lisäksi se vetäisi alueelle uutta asutusta, esim. Terälahden tienoille. Korkeatasoinen golfkenttä Maisansaloon ja Murikan muuttaminen hotelliksi ja koulutuskeskukseksi.

-Maisansalon kehittäminen on kärsinyt lamasta.

-Maisansaloon Tampere-talon vieraille käyntikohteita ja retkiä.

-Elämymatkailua.

-Pysähdyspaikkoja läpikulkumatkalaisille: kahviloita, maatilamyymälöitä, suoramyyntiä yms.

-Kokonaisvaltaisesti kehitettyä maaseutumatkailua. Paarlahden vuonomatkailla, Näsijärven rantojen markkinointia (laivamatkat, venevuokraamot), sieni- ja marjamatkat.

-Teiskon näkyminen kaupungin keskustassa (tapahtumat).

-Etätyö ja eTampere.

- Erityismaatalous.
- Maatalousyrittäjyyden säilyminen tärkeää ja tulevaisuudessa tärkein elinkeino.
- Luomuviljelyä.
- Uusmaatalouteen liittyviä: hevoset, koirat, autojen keräilijät yms.
- Kesämökkiläisten palvelut.
- Luontokoulu voi synnyttää maatilamatkailua.
- Luontoon liittyviä elinkeinoja.
- Kaupunkilaisille rentoutusviikonloppuja.
- Taiteilijoita ja kylätoimintaa entisillä kouluilla.
- Pieniä tuotantolaitoksia, matkailua, kotileipomoita, korjaamoja yms.
- Pienyrittäjyyttä ja alihankintaa.
- Palveluelinkeinoja: hoivapalveluita ja yksityisiä päiväkoteja.
- Omaan työpanokseen perustuvaa toimintaa.
- Jätevesihuoltoyrittäjyyttä.
- Kaatopaikan länsipuoli on varattu teollisuusalueeksi.
- Aitolahti-Sorilan elinkeinotoiminta on määriteltävä kaavoituksessa.
- Ei teollisuutta.
- Kaupungin aktiivisuutta tarvitaan yritystoiminnan paperisodassa.
- Pienlentokentän ja moottoriurheilukeskuksen kehittämistä.

Tulevaisuuden palvelutarjonta

- Alueella tulisi olla riittävän kokoisia keskuksia, joissa riittäisi asiakkaita palveluille sekä julkisille että yksityisille. Kämmenniemi on jo hyvin kehittynyt.
- Osa palveluista omalta kylältä ja osa muualta.
- Kämmenniemi on oma palvelukeskustansa, jota kehitetään.
- Julkiset palvelut maksavat nyt ja tulevaisuudessa enemmän henkilöä kohti Aitolahti-Teisko-alueella kuin muualla Tamperetta.
- Peruspalvelut ovat vetovoimatekijöitä. Tärkeimpiä palveluita ovat liikennepalvelut, vesi, kauppa, koulu ja terveydenhoito.
- Uusi asutus tuo uusia palveluita. Väestöpohja on oleellinen asia yksityisille palveluille.
- Palveluilla on haja-asutusalueen piirteet. Palveluita joudutaan räätälöimään. Palvelut eivät mene normien mukaan, koska asiakasmäärät ovat pieniä ja alue on laaja. Kotipalvelun yksikköhinnat ovat muita alueita korkeammat.
- Kolmannen sektorin työ on tärkeää täydentämässä julkisia palveluita.
- Vanhustenhoito on haaste, esim. yksinäisyys ja kunnallistekniikka.
- Alueella on satsattu palveluihin: kotipalveluun ja palvelubussiin.

- Jos alueen väkimäärä kasvaa riittävästi (kaksinkertaistuu), niin alueelle rakennetaan sosiaali- ja terveystalouden asema.
- Koulumatkat tulevat lyhenemään, kun kouluverkko valmistuu. Kämenniemen yhteinen peruskoulu tulee olemaan lähellä oppilasmassaa.
- Kämenniemen tietotekniikkapainotus ja koulun siirtyminen Terälahdesta Kämenniemeen on lisännyt koulun vetovoimaa ja koko alueen vetovoimaa. Myös opettajat pysyvät paremmin Kämenniemessä kuin Terälahdessa.
- Kämenniemessä voisi olla enemmän oppilaita ja myös muissa kouluissa on kasvunvaraa.
- Kouluista kehittyä alueidensa monipuolisia palvelupisteitä, koska niihin on yhdistetty päiväkotia, kirjastotoimintaa, liikunta- ja teknisentyöntiloja. Palveluja keskittämällä on haettu synergiaetuja. Lisäksi halutaan kolmas sektori mukaan.
- Etäopiskelua ja nettibussi sekä kansalaistoimintaa verkkoon.
- Kouluissa on normeja suuremmat hyvät liikuntatilat.
- Päiväkodit ovat Terälahdessa, Kämenniemessä ja Sorilassa.
- Entiset koulut halutaan antaa kylien tarpeisiin siten, että niissä on myös muuta toimintaa, jotta ylläpitokustannukset eivät nouse liian suuriksi vain kylätoiminnan tarpeita varten.
- Velaataan kulttuuritapahtumaa kehitetään ja 2003 kotiseutupäivät pidetään osittain myös Teiskossa.
- Kulttuuritapahtumiin kerätään kävijöitä bussilla Teiskosta Tampereen keskustaan.
- Kulkeminen julkisilla välineillä on ongelmallista. Bensanhinnan nousu tekee omalla autolla liikkumisesta kallista.
- Jos asukasmäärä kasvaa, niin joukkokulkuyhteydet paranevat. Kylät on huomioitava myös joukkoliikenneasioissa.
- Maisansalo on ongelmallinen julkisen liikenteen järjestämiselle.
- Julkisen liikenteen taksapolitiikka suosii Aitolahti-Teiskon aluetta. Alueella on kokeiltu kaikenlaisia julkisen liikenteen ratkaisuja, mutta käyttäjiä ei ole ollut kaikille ratkaisuille. On räätälöity erikoiskuljetuksia. Yksikköhinnat ovat muuta kaupunkia huomattavasti kalliimmat.
- Julkisessa liikenteessä on käytössä pääverkko ja keräilyverkosto.
- Kaikkia palveluita ei voi olla saatavilla koko alueella.
- Kesäkauppoja kesäasukkaille.
- eTampere: internet-terveyspalveluita, luvat, asiakirjat, pankkipalvelut, tilaukset yms.
- Ostokuriiripalvelua voidaan käyttää joillakin alueilla, mutta välimatka ovat liian pitkiä.

- Kaupungilla on omistuksessaan virkistysalueita ja rantoja.
- Rantojen käytön ohjaamista tarvitaan: oikeudet + käyttö.
- Uusi asutus on sovittava perinnemaisemaan.
- Maisemalla on suuri arvo, jota on kunnioitettava.
- Kämmenniemi on unelias maalaisema positiivisessa mielessä.
- Rantayleiskaava: tasapuolinen kohtelu (tehty 80-luvulla) ja mahdollistaa rakentamisen.
- Kaupunki on puoltanut joitakin poikkeuslupia, mutta ministeriö on kieltänyt rakentamisen.

Tulevaisuuden asukas- ja kylätoiminta sekä yhteistyö kaupungin hallinnon kanssa

- Tarvitaan yhteisöjä, joilla on yhteisiä näkemyksiä alueensa kehittämisestä.
- Ei tarvita mitään hallinnollisia mekanismeja kuten kaupunginosavaltuustoa.
- Projektikohtaisissa asioissa yhteistyötä.
- Yhteiset tilaisuudet (lautakunnat yms.), joilla on selvä teema.
- Konkreettisia asioita, joita käsitellään yhdessä.
- Vapaaehtoista työtä ja kykyä organisoitua kosketuspinnaksi hallinnolle.
- Kylätoiminnalla on merkitystä. Tarvitaan kyläpäälliköitä, jotka vetävät toimintaa ja luovat henkeä.
- Kyläyhdistykset ovat hyviä ja yhteiset tilaisuudet niiden kanssa. Perinteinen kylälähtöisyys hyvä asia.
- Kesäasukkaat voisivat olla mukana kylien kehittämisessä ja kyläsuunnittelussa.
- Kyläsuunnittelun saisi elää omaa elämäänsä ja suunnitelmat päivitettäisiin säännöllisesti. Pitäisi pitää asukkaiden kokouksia ja suunnitelmien tarkistustilaisuuksia.
- Tärkeätä saada kyliltä viestejä kehittämisestä. Jonkinlaista järjestäytymistä tarvitaan ja halua olla mukana yhteisten asioiden hoidossa. Ongelma on yksittäiset ihmiset, jotka ajavat omia asioitaan yhteisön äänellä. Miten saadaan yhteisön yhteinen näkemys selville?
- Kylätoiminnassa sekoaa usein menetelmät, välineet ja toteutus, esim. kaava ei ole sama kuin toteutus, vaan se vasta luo mahdollisuuksia toteutukselle.
- Alueella on pitkät perinteet hoitaa asioita yhdessä ja myös ylpeyttä hoitaa asioita.
- Omaehtoista ja omalle alueelle merkityksellistä.
- Tietokoneyhteydet alusta alkaen yhteistyössä asukkaiden kanssa.
- Yhteistyötä ideoista toteutukseen.
- Pitää kylät koossa ja elävänä yhteisönä.

- Kylätoiminnan kehittäminen tärkeätä, jotta opitaan toimimaan yhteistyössä kylän sisällä ja hallinnon kanssa.
- Osallistavaa suunnittelua ja yhteissuunnittelua sekä jalkautumista kentälle.
- Säännölliset johtavien viranhaltijoiden käynnit kentällä, esim. taloussuunnitelun aikana.
- Verkkopalvelut internetissä: lausunnot, kuulemiset yms.
- Perusluottamus ja ilmapiiri ovat tärkeitä.
- Yhdenasianajat tekevät hallaa koko asukastoiminnalle, esim. Kämmenniemen jätevesiasiat ja kaatopaikka.
- Life on tehnyt hyvää yhteistoiminnalle. Jatkossa voisi olla joitakin virikkeitä alueen ulkopuolelta.
- Ulkopuolisilla aloitteilla saadaan aikaan yhteishenkeä ja omatoimihankkeita ja kylien yhteistyötä. Kylien välinen yhteistyö on vähäistä.
- Kaupunki voi antaa pesämunan toiminnalle: tiedotus, toimitilojen kunnostus, vetäjien innostaminen, koulutus yms.
- Hallintokuntia voisi jalkauttaa enemmän kentälle.
- Kaupunki voisi anoa alueelle jonkin yhteisen hankkeen.
- Kämmenniemessä voisi olla joku monitoimi-ihminen, joka hoitaisi kaavoitus-, koulu-, sosiaalipalveluasioita.
- Tietoiskupäiviä eri virastojen ihmisten toimesta.
- Yhteistyötarvetta kouluasioissa ja maankäytönsuunnittelussa.
- Voisi olla yhteistyötä kylien tonttien esittelyssä kyläläisten ja kaupungin välillä, mutta ei varsinaista markkinointia. Kaupungilla olisi tiedossa kylien yhteyshenkilöt tonttiasioissa.
- Viriketoimintaa tarvitaan, jotta yhdistysten toiminta virkistyisi.
- Vesiosuuskunnat ovat hyviä osoituksia kaupungin ja kylien yhteistyöstä.
- Koulun ja kodin yhteistyö sujuu Aitolahti-Teiskossa hyvin. Vanhemmat osallistuvat innokkaasti. Erityisolosuhteet vaativat enemmän yhteistyötä, esim. kulkuväylät ja koulukuljetukset.
- Miten koulujen tiloja voidaan hyödyntää koulutyön ulkopuolella?
- Kyläyhteisöille käyttöoikeus entisiin kouluihin, mutta tiloilla tulee olla riittävästi käyttöä, jotta menot peittyvät. Ei ole esteitä järjestää tiloja kyläyhteisöjen käyttöön, jos on riittävästi käyttöä.
- Pitäisi kehittää siten, että yhteiskunta antaisi toimintaedellytykset: tilat, välineet ja jotain toiminta-avustusta maksetaan (ei paljoa).
- Miten innostetaan ihmisiä toimimaan, miten otetaan vastuuta, miten tehdään paikallisia ratkaisuja? Paluuta vanhaan ei ole.
- Harrastustoiminta ja nuoret?

Tulevaisuuden menestystekijöitä

- Tampereen kasvu, jolloin myös maaseutumaisuutta arvostavat ihmiset muuttavat Aitolahti-Teisko-alueelle.
- Tampereen kasvun suuntautuminen itään ja etelään, jolloin Aitolahti-Teisko-alueella kasvu pysyy maltillisena.
- Tampereen vahvuus tehdä investointeja.
- Kyläkaavat.
- Kyläyhdistykset ja muut yhdistykset. Kylien yhteistoiminta. Yhteistyö kaupungin kanssa.
- Perinteet hoitaa omia asioita.
- Hyvä kouluverkko ja tietotekniikkapainotteisuus koulussa.
- Hyvät harrastustilat (tekniset työt, liikuntatilat ja tietotekniikka).
- Luonto, rauha, maalaismaisema ja maaseutumaisuus.
- Maaseutuasumisen vetovoiman kasvu. Vaihtoehto kaupungin keskustassa asumiselle.
- Koulujen turvallisuus.
- Palveluiden porrastus.
- Etätyö.
- Luontokoulu ja maatilamatkailu.
- 3-4 talon ryppäät, joilla yhteinen jätevesihuolto.
- Maisansalo ja Terälahti: golf ja asutus.
- Matkailuyrittäminen.
- Vesi- ja jätevesiosuuskunnat.
- Asutuksen laajeneminen.
- Kesäasukkaat.
- Oma kulttuuri.
- Kaupungin omistamat virkistysalueet ja ranta-alueet.
- Luomuviljely.
- eTampere.
- Internet-palvelut.
- Julkinen liikenne ja taksapolitiikka.

Tulevaisuuden haasteita

- Uhkana on väestön väheneminen.
- Kantaväestön korvautuminen uusilla asukkailla?
- Autioituvatko vanhat kiinteistöt?

- Yhdyskuntatekniikan hinta: vesi- ja viemärointi.
- Kesäasutuksen vakinaistamisesta johtuva viemärointitarve ja sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisen ongelmat syrjäisille ja huonokulkuisille asunnoille.
- Hajakuormitus.
- Vesihuollon taksapolitiikan muutokset: liikelaitos, jonka ei sovi ”avustaa” joitakin alueita.
- Palvelujen kilpailluttaminen.
- Kämmenniemen jätevesiasia: tehdään kalliita ratkaisuja vai ei?
- Alueen ekologinen kuormitus on suuri (jätevedet ja kulkeminen).
- Umpikaivojen laitton tyhjentäminen tai liian harvoin tyhjennys.
- Palveluiden räätälöinti ja yksikköhinta.
- Kolmannen sektorin työ.
- Sijainti on ”Siperiaa” Tampereen ympäristössä, koska eteläinen suunta vetää mutta ei pohjoinen.
- Psykologisesti muutetaan mieluummin etelään ja länteen, joten Teisko on väärässä suunnassa.
- Poliitikkojen pisteiden keräys on uhka hyvälle kehitykselle (kalliit ratkaisut).
- Bensan hinta.
- Maatalouden vaikutus maisemaan, jos viljely vähenee.
- Maatalouden jatkuminen?

Aitolahti-Teisko-strategia
Bircaterra ky
Eija Lahtinen

Liite 2

14.8.01

Yhteenveto Aitolahti-Teisko-alueen kylien kyläsuunnitelmista

Tulevaisuuden Aitolahti-Teisko

- Kestävän kehityksen määrittelemättömyys ja toteuttaminen.
- Ympäristöä säästävät ja maisemaan sopivat rakentamisratkaisut.
- Yhdyskuntatutkimusta alueen käytöstä: opinnäytteen visio alueesta ja kaavamuutokset.
- Omaleimaisuutta perinteitä noudattamalla ja voimakkaalla puurakentamisella.
- Visioitava miltä alue voisi tulevaisuudessa näyttää ja markkinoitava tätä visiota, esim. kotisivuilla uusille asukkaille.
- Rauhallisuus, maaseutumaisuus, kaupungin läheisyys, riittävän väljä rakentaminen ja turvallisuus.
- Mahdollisuus asua hyvin vapaasti ja omassa rauhassa.

Tulevaisuuden väestö ja asumismuodot

- Pohjoinen tilastoalue on muuttovoittoista. Suurimman muuttovoiton on saanut osakseen Kämmenniemi.
- Lapsiperheitä on muuttanut.
- Uusia asukkaita ja kesäasukkaita halutaan.
- Kesäasutusta on voitava muuttaa pysyväksi asutukseksi.
- Sivukylillä on pelkona autioituminen ja väestön keski-ikänsä nousu.
- Asukkaiden joukossa on monien ammattien osaajia.
- Naapureihin ja kylän ihmisiin ollaan tyytyväisiä.
- Naapuriapua on saatavilla.
- Väljää asumista ja maaseutumaista: omakotitalot ja rivitalot, ei kerrostaloja.
- Palveluasumista ikääntyvälle väestölle.
- Kaava-alueen ulkopuolinen rakentaminen on poikkeusluvan varaista.

- Rakennuslupien saanti hankalaa ja hidasta.
- Rakennusmääräyksiä on muutettava, jotta uutta asutusta tulisi helpommin kylille.
- Kyläkaavat.
- Osayleiskaavan alueella ei ole osoitettavissa myytäviä tontteja.
- Tietoa oman kyläalueen kaavoituksesta.
- Tonttimaata ollaan valmiita myymään kyläkyselyiden mukaan.
- Kylän myytävät tontit on kartoitettava ja on selvitettävä rakennusmääräyksien muuttamista rakentamista suosivaksi.
- Maanomistajia tulee kohdella tasavertaisesti poikkeuslupien käsittelyssä.
- Maanomistajilla on oltava oikeus rakentaa omalle maalleen.
- Uusi asutus on ohjattava kylämaisemaan sopivaksi, esim. kyläkaava.
- Tonttien tulee olla suuria.
- Kylältä puuttuu selvä keskus, mikä hankaloittaa kyläläisten yhteistyötä.

Tulevaisuuden elinkeinotoiminta

- Asukkaat käyvät muualla töissä.
- Maatalouden tulee jatkua.
- Pienyrittäjyyttä: koulutusta pienyrittäjyyteen ja yrityskulttuurin luontia.
- 4000-5000 m²: n tontit mahdollistavat yritystilojen rakentamisen asuintontille.
- Pienteollisuutta.
- Etätyötä.
- Tampereen talousalueella 400 000 asukkaan markkinat.
- Nykyisten yritysten tukeminen, esim. parempi tie yrityksen toimitiloihin.
- Kaupungin matkailutoimi etsii jatkuvasti noin puolen tunnin ajomatkan päässä kaupungin keskustasta olevia matkailukohteita.
- Matkailupalveluiden kysyntä on kasvanut Tampereen talousalueella.
- Matkailun ohjelmalveluita kysytään.
- Sisävesiristeilypaketteja.
- Ratsastusreitistöjä matkailijoiden käyttöön.
- Kulttuurihistoriallisten kohteiden ja henkilöiden hyödyntäminen matkailussa.
- Tarvitaan alueellista verkostoitumista pienyrittäjien kesken, esim. matkailu ja palvelutoiminta.

- Tilaten Teiskosta –toimintaa kehitettävä.
- Entisten koulujen tilojen hyödyntäminen yrityskäyttöön.
- Puuttuu yritystoimintaa sopivia toimitiloja.
- Sosiaalipalveluiden tuottamista yksityisyrittäjien toteuttamana, esim. lasten päivähoito sekä vanhusten hoivapalvelut ja palveluasuminen.
- Kestävä kehitys: työpaikat lähellä asumista ja palvelut tuotettuna käyttäjien lähellä.
- Ammattityövoimasta pulaa (puualla, rakentaminen jne.).
- Teiskon alueen metsävarat.
- Lämpöenergian tuottaminen ja hakkeen polttaminen.

Tulevaisuuden palvelutarjonta

- Uudet asukkaat hakevat Aitolahti-Teiskon alueelta rauhaa ja väljyyttä eivätkä odota kaupunkimaisia palveluita.
- Palvelukeskusten (Terälahti, Kämmenniemi ja Nurmi-Sorila) palvelutarjonnan kehittämistä.
- Kulkuyhteydet huonot, esim. viikonloppuisin ja iltaisin sekä kesäisin.
- Paremmat liikenneyhteydet sivukylille viikonloppuisin.
- Palvelubussin liikennöintiä on laajennettava ja käyttömahdollisuudesta tiedotettava enemmän.
- Linjataksien käyttö.
- Pysäköintitilaa linja-auton päätepysäkin lähelle.
- Harrastusmahdollisuudet ovat huonot, esim. nuorten.
- Tiedotusta harrastusmahdollisuuksista enemmän.
- Harrastustyyppisiä kursseja kylille.
- Kylille lenkki-, luonto- ja hiihtoreitit sekä pelikentät jalkapalloa, lentopalloa, pesäpalloa ja luistelua varten.
- Osa liikuntapalveluista lähelle kyliä.
- Moottorikelkkareitit.
- Uimarannat ja venevalkamat kaikille kylille.
- Murikan uimahalliin käyttömahdollisuus.
- Pankki- ja maksuautomaatit puuttuvat.
- Kaupat kaukana ja postipalvelut heikot.
- Kesäkauppaa tai –kioskia sekä kesätoria toivotaan tai myymäläautoa.
- Paikallisten tuotteiden myyntiä.

- Pikaruokapaikka johonkin kyläkeskukseen.
- Perusapteekkitavaroiden myyntiä kylille, esim. kyläkauppaan yms.
- Koulutiet ovat vaarallisia.
- Koulukuljetukset ja pysäkkikatokset kuntoon.
- Koulujen iltakäyttö harrastustoimintaan.
- Atk-koulutusta ja Nettinysse kylille.
- Päivähoidon kehittäminen.
- Koululaisten iltapäivähoitoa ja lapsiparkki sekä lastenhoitorinki tarvitaan.
- Lääkärin vastaanotto Sorilaan.
- Lääkäri- ja hammaslääkäripalvelut Kämmenniemeen.
- Lääkäri- ja laboratoriopalvelut on keskitettävä yhteen paikkaan.
- Terveystieteiden palveluita on niukasti.
- Kylätalonmies vanhusten palvelutoimintaan.
- Siivous-, koti-, talkkari- ja pihapalveluita, esim työllistämisrinki.
- Kyläläisten vaihtopiiri, joka tuottaa toinen toisilleen erilaisia palveluita leikkirahaan perustuen.
- Kirjastoauton pysäkkiä toivotaan ja parempaa tiedottamista aikatauluista.
- Lähtevän postin käytännöstä (omasta postilaatikosta) on tiedotettava enemmän.
- Lähtevän postin laatikko kylälle.
- Yhteinäiset postilaatikkotelineet.

Tulevaisuuden yhdyskuntatekniikka

- Kevyen liikenteen väyliä ja katuvaloja tarvitaan.
- Yksityisille lisää avustuksia.
- Sivutiet ovat heikkokuntoisia.
- Teitä tulee päällystää.
- Parempi liittyminen Tampere-Jyväskylä-tielle.
- Kiikkisensalmen silta on sekä uhka että mahdollisuus.
- Nopeusrajoituksia on valvottava.
- Ratsastajat liikkuvat holtittomasti ja koirat juoksevat irti ja pärinäpojat ärsyttävät.
- Paremmat opasteet Aitolahteen ja Teiskoon.

- Kylien nimikyltit teiden varsille kylärajojen kohdalle.
- Pysäkkikatokset.
- Talviauraus paremmaksi.
- Mattojenpesupaikka.
- Biojätteen keräystä ei ole järjestetty.
- Joka kylälle lasin, pattereiden ja metallin keräyspisteet.
- Kylän yhteinen jättepiste, jossa lehtien vaihtopiste ja kylän ilmoitustaulu sekä kartta Aitolahti-Teiskon alueesta ja palveluista.
- Jättepisteet on pidettävä siisteinä ja tyhjennettävä riittävän usein sekä sijoitettava katseilta syrjään.
- Kesäasukkaiden tulee osallistua kylien jätepalveluiden kustannusten kattamiseen riittävässä määrin.
- Ongelmajäteauto kiertämään kylille.
- Romulava tuotava syksyisin ja keväisin jätekatoksiin.
- Jätevesien käsittely ja hyvänlaatuisen juomaveden saanti ongelma.
- Vesi- ja viemäriverkosto on rakennettava kaupungin toimesta.
- Vesiosuuskunnalla juomavesiasiat kuntoon.
- Kaivoveden laatu arveluttaa.
- Valokaapeliyhteys ja kaapelitelevisio.

Tulevaisuuden ympäristö ja maisema

- Luonnontilaiset kosket: Kalmakurjenkoski, Vehkakoski, Teräkoski, Palonkyläntien koski jne.
- Maiseman suunnittelua ja jatkuvaa hoitoa.
- Maisemanhoitosuunnitelmat ja niiden vuosittainen toteuttaminen.
- Miten aikaisemmin maatalouden hoitamaan maisemointia jatkossa hoidetaan?
- Uhkana alkuperäisen luonnon ja maisema-alueiden pirstoutuminen ja häviäminen.
- Ympäristöä on siistittävä ja käyttökelvottomat rakennukset on purettava pois.
- Uhkana: metsittyvät pellot, rantamaisemien pusikoituminen, luhistuvat talot, autonromut teiden varsilla, metsien tehohakkuut, tielle paistavat lantalat ja roinat teiden varsilla sekä jätevesien holtiton käsittely.
- Maalaismaiseman suojelu.
- Maatalouden muokkaamat kulttuurimaisemat on hoidettava tulevaisuu-

dessakin.

-Pellot tulee säilyttää peltoina.

-Järvivesiä ja kaloja tulee suojella paremmin.

-Kala- ja rapukannan kehittämistä.

-Liikenne lisääntyy.

-Tarastejärven jätteidenkäsittelykeskuksen haitat: haju, melu, mahdollinen pohjavesiongelman, rotat, jätevuori ja suoja-alueen varaus lunastamatta.

-Maitolaiturit ja postilaatikkorivit kuntoon.

-Luontoon tutustumista: lintutornit, laavut ja luontopolut sekä –rastit.

Tulevaisuuden kylätoiminta ja yhteistyö kaupungin kanssa

-Kylän kotisivut tiedottamista ja markkinointia varten.

-Kylän kehittämisen vision esittäminen kylän kotisivuilla.

-Kylän markkinointia: tapahtumat, yleistahtumat, kotisivut yms.

-On tiedotettava tehokkaammin kylän asioista asukkaille joka talouteen jaettavalla tiedotteella.

-On organisoitava kylätoimintaa jakamalla tehtäviä eri henkilöille ja työryhmille.

-Kyläyhteyshenkilöt eri asioissa tulee tiedottaa sekä vaki- että kesäasukkaille.

-Nettisivut ja sähköposti käyttöön kylätoiminnassa.

-Uusien tuulien tulee puhaltaa kylätoiminnassa.

-Yhdistyksiä on nykyään liikaa.

-Joka kylälle kyläläisten yhteiset kokoontumis- ja harrastustilat kaikenikäisiä kyläläisiä varten.

-Kylän eri yhdistysten yhteistyötä on lisättävä.

-Kyläyhteys ja eri yhdistysten välistä yhteistyötä tarvitaan Aitolahti-Teiskon alueella.

-Yhteistyötä Pohjois-Pirkanmaan suuntaan.

-Avointa keskustelua naapureiden kesken.

-Uudet asukkaat tulee saada mukaan kylätoimintaan.

-Houkuteltava uusia asukkaita mukaan toimintaan.

-Vanhoilla asukkailla ja uusilla asukkailla sekä kesäasukkailla erilaisia

arvoja ja tarpeita.

-Kyläläisten yhteisiä retkiä ja tapahtumia.

-Muutama valittaja voi terrorisoida koko kylän kehittämistä.

-Kotikylän ja –seudun historiaa tulee tallentaa ja liittää yhteiseen toimintaan.

-Yhdessä voidaan opetella elämään luonnon ehdoilla ja suojella luontoa.

-Puutarha- yms. konepankki.

-Kimppakyytejä.

-Siivouspalveluita vanhuksille.

-Kyläyhdistys voisi verkostoitua ja laatia ”palvelukartaston”.

-Tampereen kaupungin virkamiesten ja poliitikkojen on hankittava lisää tietoa alueesta.

-Kyläkohtaisten tilastotietojen saaminen on hankalaa.

Aitolahti-Teisko-alueen kyläsuunnitelmat

Tampere

- 1 Kapee
- 2 Kaanaa-Velaatta
- 3 Terälahti
- 4 Ukaa-Asuntila
- 5 Teiskon kirkonseutu
- 6 Viitapohja
- 7 Pohtola-Vattula
- 8 Värmälä
- 9 Aitoniemi-Hirviniemi
- 10 Kanta-Aitolahti
- 11 Palon kylä
- 12 Aitolahden maataloustuottajat

